

Eiropas
Komisija

STĀVOKLIS
SAVIENĪBĀ
2018

Spēcīgāka un efektīvāka Eiropas atgriešanas politika

#SOTEU

2018. gada 12. septembrī

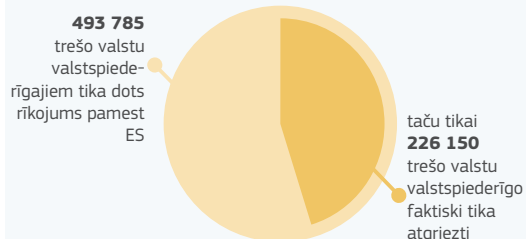
“Cilvēki, kuriem nav tiesību uzturēties Eiropā, ir jāatgriež viņu izcelsmes valstīs. Ja atgriezti tiek tikai 36 % neatbilstīgo migrantu, ir skaidrs, ka mums ir ievērojami jāpalielina mūsu darbs. Tas ir vienīgais veids, kā Eiropa spēs parādīt solidaritāti tiem bēgļiem, kuriem aizsardzība ir patiešām nepieciešama.”

Žans Klods Junkers, runa par stāvokli Savienībā, 2017. gada 13. septembris

Efektīva un humāna atgriešanas politika ir būtiska daļa no ES visaptverošās pieejas migrācijas labākai pārvaldībai un neatbilstīgas migrācijas stimulu samazināšanai. Eiropa turpinās izrādīt cēlsirdību un solidaritāti tiem, kam aizsardzība patiešām ir vajadzīga. Tomēr, lai patvēruma sistēma darbotos labi, tās personas, kas nebēg no kara vai vajāšanas un kam nav tiesību uzturēties ES, vienlīdz svarīgi ir atgriezt, pilnībā ievērojot viņu pamattiesības. Tas galvenokārt būs arī skaidrs signāls, kas atturēs no mēģinājumiem doties bīstamā, nelikumīgā ceļā uz ES.

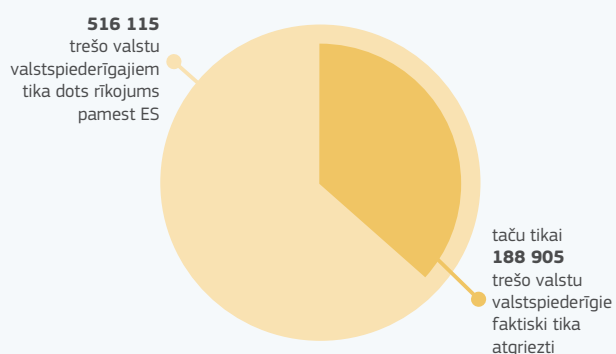
Faktiskā atgriešana 45,8 % 2016. gadā

Jauni un stingrāki noteikumi ES atgriešanas politikas efektivitātes palielināšanai

ES Atgriešanas direktīvas mērķtiecīga pārskatīšana. Atgriešanas direktīvu pieņēma 2008. gadā, un tā nosaka vienotus taisnīgus un pārredzamus standartus un procedūras tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuriem nav likumīgu tiesību uzturēties ES. Tomēr direktīvas neefektīva un nekonsekventa piemērošana dalībvalstīs ir ietekmējusi atgriešanas procedūru vispārējo efektivitāti ES. Jaunie noteikumi novērsīs šķēršļus un neatbilstības, kas kavē efektīvu atgriešanu. Tie palīdzēs paātrināt atgriešanas procedūras, novērst aizbēgšanu un neatļautu sekundāro kustību, kā arī palielināt vispārējo ES atgriešanas rādītāju, pilnībā ievērojot pamattiesības un *neizraidīšanas* principu.

Faktiskā atgriešana 36,6 % 2017. gadā

SKAIDRAS PROCEDŪRAS

- Atgriešanas lēmumi būtu sistemātiski jāizdod paralēli lēmumam par likumīgas uzturēšanās izbeigšanu vai tūlīt pēc tam, piemēram, izsniedzot patvēruma pieteikuma noraidījumu vai pēc vīzas vai uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa beigām.

PAĀTRINĀTAS ROBEŽPROCEDŪRAS

- Vienkāršotas atgriešanas procedūras piemēros personām, kuru patvēruma pieteikumi ir noraidīti robežprocedūru laikā, lai nodrošinātu, ka atgriešanas lēmumus var ātri pieņemt un pilnībā izpildīt pie ES ārējām robežām, arī kontrolētajos centros.

LABĀKA PĀRRAUDZĪBA

- Dalībvalstīm būs jāizveido valsts atgriešanas pārvaldības sistēmas, lai nodrošinātu savlaicīgu informācijas pieejamību par katras atgriežamās personas identitāti un juridisko statusu.

EFEKTĪVĀKA BRĪVPRĀTĪGA ATGRIEŠANĀS

- Dalībvalstīm būtu jāuzlabo palīdzība atgriežamajām personām, arī atbalstot viņu reintegrāciju izcelsmes valstī.
- Dalībvalstīm būs arī iespēja saīsināt brīvprātīgai izceļošanai noteikto laikposmu vai nolemt to nepiešķirt, lai novērstu aizbēgšanu vai reaģētu uz iespējamiem draudiem sabiedriskajai kārtībai vai valsts drošībai.

ĻAUNPRĀTĪGAS IZMANTOŠANAS NOVĒRŠANA

- Būs spēcīgāka saikne ar patvēruma procedūrām un saskaņotiem termiņiem galīgo atgriešanas lēmumu pārsūdzībai — noraidītajiem patvēruma meklētājiem atgriešanas lēmuma pārsūdzība jāiesniedz piecu dienu laikā.
- Būs pienākums sadarboties personām, uz kurām attiecas atgriešanas procedūra, ieskaitot identitātes pārbaudi un ceļošanas dokumentu saņemšanu.

SASKAŅOTI NOTEIKUMI PAR AIZTURĒŠANU

Lai nodrošinātu atgriešanas procedūru labāku izpildi, efektīvāk jāizmanto aizturēšanas iespēja:

- vienoti kritēriji aizbēgšanas riska noteikšanai;
- iespēja aizturēt personas, kas rada draudus sabiedriskajai kārtībai vai valsts drošībai;
- minimālā aizturēšanas perioda noteikšana — vismaz 3 mēneši.

SPĒCĪGA PAMATTIESĪBU AIZSARDZĪBA

- Esošie ES drošības pasākumi attiecībā uz migrantu pamattiesībām paliks nemainīgi, arī attiecībā uz *neizraidīšanas* principa ievērošanu. Tas attiecas arī uz situācijām, kad atgriežamās personas ir aizturētas.

- Dalībvalstīm arī turpmāk jānodrošina ģimenes vienotības ievērošana un vienmēr jāņem vērā bērna intereses un neaizsargāto personu īpašās vajadzības. Noteikumi arī turpmāk nodrošinās efektīva tiesiskās aizsardzības līdzekļa pieejamību, lai apstrīdētu atgriešanas lēmumu.

Visaptveroša ES politika atgriešanas jomā

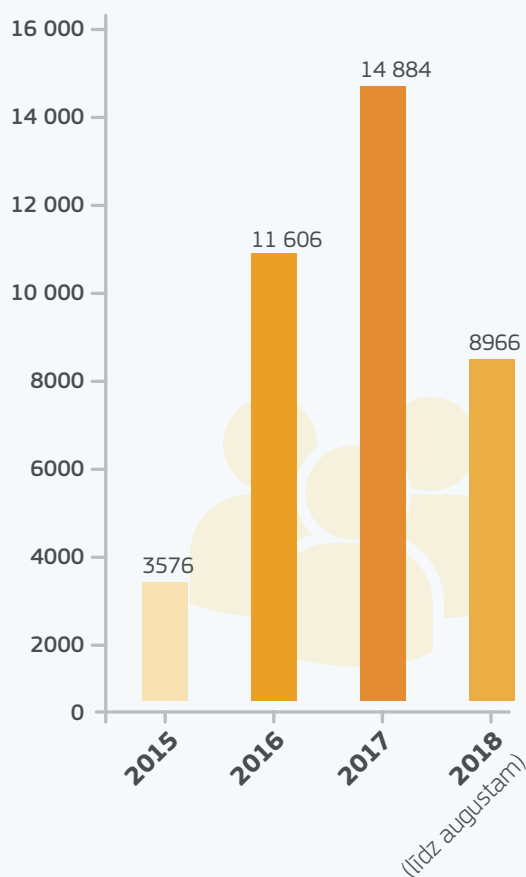
Šodien ierosinātā Atgriešanas direktīvas pārskatīšana ir daļa no pastiprinātiem centieniem ES līmenī palielināt efektīvu atgriešanu. Šie centieni ietver tā atbalsta pastiprināšanu, ko dalībvalstīm sniedz **Eiropas Robežu un krasta apsardze**, un **sadarbības** uzlabošanu **ar izcelsmes valstīm** nolūkā uzņemt atpakaļ savas valsts valstspiederīgos, kā arī **finansiālo atbalstu** no ES budžeta.

Ciešāka sadarbība ar trešām valstīm

Lai palielinātu atgriešanas lēmumu izpildes rādītāju, ES ir pastiprinājusi sadarbību ar neatbilstīgo migrantu piederības valstīm, lai tās izpildītu savu starptautisko pienākumu uzņemt atpakaļ savas valsts valstspiederīgos, kuri nelikumīgi uzturas Eiropā. ES mobilizē **visus stimulus un līdzekļus**, kas ir pieejami valstu un ES līmenī, arī koordinētus pasākumus vīzu politikas jomā, lai uzlabotu sadarbību atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā. Saskaņā ar **partnerības satvaru migrācijas jomā**, ko uzsāka 2016. gadā, Eiropas Savienība un tās dalībvalstis saskaņoti izmanto savu kopīgo ietekmi, vienojoties par īpaši pielāgotu attieksmi pret trešām valstīm, lai kopīgi pārvaldītu migrāciju un turpinātu uzlabot sadarbību atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā. Pagājušajos mēnešos ir panākts ievērojams progress.

- ES ir noslēgusi **atpakaļuzņemšanas nolīgumus** ar 17 valstīm, un sarunas notiek vēl ar 6 valstīm (Baltkrieviju, Nigēriju, Tunisiju, Ķīnu, Jordāniju, Alžīriju).
- ES ir arī pastiprinājusi darbu, lai uzlabotu **praktisko sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā** ar neatbilstīgo migrantu izcelsmes valstīm. Turpinās darbs ar vairākām svarīgām valstīm — pēdējos divos gados vien ir panāktas sešas jaunas vienošanās (Afganistāna, Gvineja, Bangladeša, Etiopija, Gambija, Kotdivuāra).

Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras atbalstītajās operācijās atgrieztās personas

Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras sniegtā atbalsta pastiprināšana

Kopš izveides 2016. gada oktobrī Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra ir kļuvusi par **patiesu ES atgriešanas jomas centru**, kas spēj efektīvi atbalstīt dalībvalstis to personu atgriešanas jomā, kam nav tiesību uzturēties ES. Komisija šodien ir arī ierosinājusi **vēl vairāk pastiprināt atbalstošo lomu, kas ir Eiropas robežu un krasta apsardzei**, kura tagad spēs palīdzēt dalībvalstīm atgriešanas procedūru īstenošanā, arī atgriešanas lēmumu sagatavošanā, atgriežamo personu noteikšanā un ceļošanas dokumentu iegūšanā.

Līdz šim aģentūras organizēto atgriešanas operāciju temps ir turpinājies pieaugt, atgrieztu personu kopskaitam 2017. gadā sasniedzot 14 884 un no 2018. gada janvāra līdz augustam — 8966.

Finansiālais atbalsts no ES budžeta

Komisija sniedz ievērojamu finansiālu atbalstu, kas dalībvalstīm palīdz nodrošināt efektīvu atgriešanu. Saskaņā ar pašreizējo finanšu shēmu (2014–2020) vairāk nekā 1 miljards eiro ES finansējuma jau ir novirzīts dalībvalstu atgriešanas un atpakaļuzņemšanas darbībām. Nākamajā periodā (2021–2027) Komisija ir ierosinājusi palielināt finansējumu migrācijas pārvaldībai par 51 % līdz 10,4 miljardiem eiro, atgriešanu nosakot kā vienu no galvenajām finansēšanas prioritātēm. Turklāt **Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra** pilnībā finansē atbalstu, ko tā dalībvalstīm sniedz atgriešanas jomā.

